

PRÍRODNÉ VEDY

AMONITOVÁ ZONÁCIA SPODNEJ JURY (PLIENSBACH – TOARK) V CENTRÁLNYCH ZÁPADNÝCH KARPATOCH: PRÍKLADY Z ADNETSKÉHO SÚVRSTVIA VO VEĽKEJ FATRE

ANDREJ BENDÍK

Slovenské národné múzeum – Múzeum Andreja Kmeťa, Martin

Bendík A., 2005: Lower Jurassic (Pliensbachian – Toarcian) ammonite zonation of Central Western Carpathians: examples from the Adnet Formation of the Veľká Fatra Mts.

Abstract: Ammonite zone and/or subzone layers are generally defined by faunal (substitution of zone and/or subzone ammonites) and climatic (Tethyan and Boreal realms) changes and reciprocal relations between them. On account of its relative richness of ammonite fauna the Adnet Formation (Ammonitico Rosso facies) represents the ideal sediments for determining ammonite biozones. This paper identifies 11 ammonite biozones and 15 ammonite subzones in the Pliensbachian – Toarcian age of the Adnet Formation in the Veľká Fatra Mts.

Key words: Central Western Carpathians, Veľká Fatra Mts., Adnet, Pliensbachian – Toarcian, biozonation, ammonites.

Úvod

Zónovanie vrstiev je základom stratigrafie sedimentov. Vedúcimi skamenelinami pre juru sú amonity, pričom prvý, kto ich využil pre zónovanie, bol OPPEL (1856). Už pred ním však poznali iní vedci dôležitosť amonitov pre zónovanie (in PHELPS, 1985). Z územia Veľkej Fatry pochádzajú prvé zbory od HAUERA (1854, 1856), PETTKA (in HAUER, 1855) a ŠTÚRA (1868). Okrem výnimiek (RAKÚS, 1964) sa na území Veľkej Fatry neuskutočnili systematické paleontologické štúdie. O nálezoch amonitov sa zmieňuje ANDRUSOV (1931) z lokality Turecká, ILAVSKÝ – ČERVEŇOVÁ (1952) a PERŽEL (1967) z lokality Rovné. V poslednom období sa faunistickému výskumu venoval autor článku (BENDÍK 2000, 2004). Samuel (in ANDRUSOV & SAMUEL, 1983) zostavil zónovaciú tabuľku pre územie Západných Karpát podľa dovedy nájdených indexových druhov, ktorá je však vo svetle nových poznatkov nevyhovujúca. Z uvedeného vyplýva potreba vytvorenia novej zonácie pre juru Centrálnych Západných Karpát. V práci sú zhrnuté výsledky výskumu autora z pliensbachu až toarku krížňanského príkrovu, ako aj predchádzajúcich prác iných